

израчунавање D'' . То одражава природну слику расподеле података посматрања у времену, чија је првобитна тачност (почев од IV-V в.) природно била мала, затим је расла у складу са побољшавањем и усавршавањем технике посматрања, што је и довело до постепеног смањивања дисперзије вредности D'' и изглађивања криве од X до XX в.

11.5. Статистика датирања астролошких текстова

Изложимо укратко резултате датирања астролошких текстова, добијене у [16], [17]. Голим оком се види 5 планета: Меркур, Венера, Марс, Јупитер, Сатурн. Приликом кретања дуж еклиптике оне описују приближно исту путању на небу. Тада се круг назива зодијак и подељен је на 12 сазвежђа [18]. У древности је огромну популарност имала астрологија, која је изучавала правилности у кретању планета [247]. Хороскоп је распоред планета у сазвежђу зодијака (не бркati са савременим схваташтвом тог термина). Забележивши у неком временском тренутку положај планета у односу на сазвежђа и знајући периоде кретања планета око Сунца, може се, одузимајући (или додајући) целобројне умношке тих периода, израчунавати положај планета у зодијаку у прошлости (или будућности). Међутим, једноставност ове идеје је скопчана са (понекад гломазним) прорачунима. Постоје таблице (сличне табличама помрачења) различите тачности (Нојгебауер, Њукомб, Леверје и др.) [229]. Средњовековне књиге, на пример [225]-[228], [230]-[246], су препуне астролошке симболике, мада описују реалне небеске појаве. Посебна пажња је посвећивана израчунавању хороскопа и откривању правилности у кретању планета. Пошто су хороскопи израчунљиви, то отвара могућности за њихово коришћење у датирању древних текстова. Ова се идеја користи од XVI в. Ако је у документу описан хороскоп (распоред планета у односу на сазвежђа), коришћењем поменутих таблица слично као у случају помрачења, може се покушати да се у табелици пронађе хороскоп чије карактеристике одговарају опису документа. Међутим, задатак се, као и у случају помрачења, компликује приликом рада са конкретним материјалом.

У [14], [16], [17] је запажено да се у случају датирања хороскопа од стране астронома и хронолога, дешава иста ситуација као и у случају помрачења. Под притиском традиционалне хронологије астрономи су били принуђени да, не нашавши одговарајући хороскоп у "потребној епохи", прибегавају натезању разних врста и одступању од текста документа, да би како-тако извршили датирање. У [14] је наведена анализа најчувенијих античких хороскопа и запажено да сви детаљно описани (или напретани) хороскопи после њиховог формалног, објективног датирања добијају средњовековне, а у неким случајевима чак и касносредњовековне датуме. Поменимо најизразитије примере, следећи [14], [16], [17].